

# Profiel Oefenleider

Dit profiel geeft weer waar een oefenleider zich in het kader van 'vakbekwaam blijven' mee bezighoudt en aan welke eisen hij<sup>1</sup> dient te voldoen.

## Werksituatie van de oefenleider

De oefenleider is verantwoordelijk voor de organisatie, uitvoering en evaluatie van een oefening. Hij wordt aangewezen door de gemeentelijke of regionale oefencoördinator.

De oefenleider is goed op de hoogte van:

- de taken van de oefenleider en de Oefencoördinator
- de inhoud, structuur en de organisatie van oefeningen
- het opstellen van oefendoelen
- de diverse werkvormen voor het uitvoeren van oefeningen
- het opstellen van draaiboek, briefing en evaluatie
- het waarnemen en beoordelen van oefeningen
- het evalueren van oefeningen

## Activiteiten van de oefenleider

### 1. Organiseren van een oefening

#### *Doel:*

Het op een juiste wijze voorbereiden van een oefening. Het maken van een oefendraaiboek, briefing en evaluatieopzet. Het samenstellen van de oefenstaf en het bepalen van de oefenlocatie. Om de geoefendheid van de deelnemers te bevorderen en te komen tot een optimaal resultaat.

#### *Werkzaamheden:*

- opstellen van een draaiboek (of een deel daarvan) conform landelijke formats
- benoemen van de oefendoelen
- opstellen beoordelingscriteria
- bijdragen aan het maken van een tijdspad
- samenstellen van de oefenstaf
- bijdragen aan het maken van een briefing
- bijdragen aan het maken van veiligheidsplan
- bijdragen aan het maken van observatieformulieren
- bijdragen aan het maken van een evaluatieopzet
- bespreken oefenlocatie
- reserveren oefenmiddelen

### 2. Uitvoeren van een oefening

#### *Doel:*

Het op een juiste wijze uitvoeren van een oefening. Het waarnemen van de deelnemers aan de oefening, het beoordelen van de deelnemers en het creëren van een veilige oefenomgeving. En de omstandigheden van de deelnemers zo realistisch mogelijk te maken.

#### *Werkzaamheden:*

- controleren van de oefenlocatie
- verzorgen van de briefing voor oefenstaf en deelnemers
- instrueren van de oefenstaf
- uitvoeren van de oefening
- waarnemen van de oefening
- beoordelen van de oefening

---

<sup>1</sup> Overall waar een functionaris met 'hij' wordt aangeduid, kan ook 'zij' worden gelezen.

- bewaken veiligheid van de oefening
- nabespreken van de oefening
- indien nodig bijsturen van de oefening
- bewaken van het tijdschema

### **3. Evalueren van een oefening**

#### *Doel:*

De bereikte resultaten analyseren en evalueren en nagaan of de vooraf geformuleerde oefendoelstellingen bereikt zijn. Het aangeven van sterke en verbeterpunten

#### *Werkzaamheden:*

##### 1. Evalueren van de deelnemers:

- observeert het gedrag van de deelnemer en geeft feedback
- observeert de inhoudelijke kennis van de deelnemer en geeft feedback
- analyseert, samen met de deelnemer, de verbeterpunten en vertaalt deze in opdrachten.

##### 2. Evalueren van het begeleidingsproces:

- formuleert met deelnemer doelstellingen ten aanzien van de begeleiding
- gaat zelf, met de deelnemer, na in hoeverre de doelstellingen bereikt zijn
- reflecteert zelf, met de deelnemer op de inhoud en wijze van de begeleiding
- werkt aan eigen ontwikkeling op het gebied van begeleiden

## **Competenties van de oefenleider**

### **Onafhankelijk**

*Werkt zelfstandig en zelfbewust, kan omgaan met onverwachte gebeurtenissen.*

#### Een oefenleider:

- vertrouwt op zichzelf, maakt zelfstandig keuzen binnen het eigen takenpakket en laat zich daarbij niet weerhouden door belemmeringen
- houdt bij druk vast aan persoonlijke overtuiging wanneer daarop kritiek wordt geleverd of druk wordt uitgeoefend om zich aan te passen
- durft zich kwetsbaar op te stellen en neemt risico's.

### **Leiderschap**

*Geeft op doelgerichte wijze sturing aan de deelnemers van de oefening, inspireert, stimuleert en motiveert om doel te bereiken.*

#### Een oefenleider:

- formuleert een helder doel voor de deelnemers
- inspireert, stimuleert en motiveert de deelnemers om het doel van de crisisoefening te bereiken
- bewaakt de teamdynamiek van de deelnemers door middel van toetsende vragen of andere interventies om hun gezamenlijk het doel van de crisisoefening te laten bereiken.

### **Communiceren**

*In duidelijke taal informatie overdragen aan de deelnemers, waarnemen van non verbale signalen en controleert of de boodschap is overgekomen.*

#### Een oefenleider:

- besteedt aandacht aan verbale en non-verbale signalen
- luistert, vat samen en vraagt door
- controleert of de boodschap als bedoeld is overgekomen
- maakt ideeën, meningen en informatie duidelijk aan anderen in heldere, beknopte en correcte taal zodat de essentie bij de doelgroep overkomt en de relatie goed blijft.

### **Observeren**

Ziet het effect van het gedrag van deelnemers, maakt onderscheid tussen feitelijk gedrag en aannames, signaleert problemen en knelpunten en houdt overzicht over de oefening.

#### Een oefenleider:

- ziet het effect van gedrag van één deelnemer op andere deelnemers
- maakt onderscheid tussen feitelijk gedrag en aannames
- legt verbanden op basis van de gegeven teamdynamiek
- signaleert (potentiële) problemen/ knelpunten inzake het teamproces
- destilleert individuele/ team-competenties uit gedrag
- houdt overzicht en verdeelt zijn aandacht over de verschillende deelnemers
- heeft oog voor detail.

## **Oordelen**

*Oordeelt op basis van waarneming en ervaring en vertaalt dit naar een gewogen mening zowel op inhoud als op gedrag, is verantwoordelijk voor de uitgesproken mening.*

### Een oefenleider:

- komt op basis van tegenstrijdige informatie tot een gewogen mening
- betreft een breed scala aan alternatieve opvattingen en meningen in de oordeelsvorming en houdt rekening met gevolgen voor de deelnemers
- expliciteert de overwegingen en inhoud van de mening
- vertaalt de mening naar gevolgen voor de deelnemers
- legt zich vast door het uitspreken van zijn mening
- draagt de gevolgen van de uitgesproken mening.

## **Interveniëren**

*Inbouwen van momenten om gedrag en handelingen te bespreken om tot verbetering van het functioneren van de deelnemers te komen.*

### Een oefenleider:

- bouwt momenten in voor het bespreken van het (team)functioneren van de deelnemer(s)
- maakt het effect van een competentie van één van de deelnemers op andere deelnemers bespreekbaar
- stelt verdiepende en toetsende vragen
- zet aan tot nadenken over en verbeteren van eigen gedrag en treedt hierbij op als gesprekspartner
- formuleert zo nodig acties voor het verbeteren van de aanpak (inhoud) en werkwijze (procedures)
- formuleert zo nodig acties voor het verbeteren van de interactie binnen het team en met andere teams (proces)
- geeft verschillende oplossingsrichtingen.

## **Overtuigen**

*Verkrijgen van instemming door enthousiasmeren van doelen zodat deze gedragen worden, ook wanneer inzichten verschillen.*

### Een oefenleider:

- wisselt relatiegericht van invloedstijl om zwaarwegende belangen/ tegenstellingen/ conflicten te over bruggen
- enthousiasmeert de deelnemers voor zijn standpunten, ook wanneer sprake is van fundamentele verschillen van inzichten of conflictsituaties, en houdt de relatie daarbij in stand.

## **5. Vakinhoudelijke kennis**

Afhankelijk van het onderwerp van de oefening dient de oefenleider over vakinhoudelijke kennis te beschikken.

NB

Wanneer noodzakelijk voor een kwalitatief goede begeleiding, kunnen per oefening aanvullende eisen aan de oefenleider worden gesteld.